SOCIALIZATION AND FUNCTIONALITY OF SOCIETY

Aurora Lupas
Lecturer, PhD., „Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract:Social deficiencies are the result of the malfunctioning or inexistence of a certain degree of family "disorganization", of school non-integration followed by school failure or abandonment, all completed by affiliation to social groups that make the child a teenager a negative type of socialization. In addition to social aspects, factors of individual nature, factors related to the personality structure of the individual, as well as anatomophisiological or genetic factors act.

Keywords:socialization, agents of the socialization process, rehabilitation, reintegration, resocialization

Socializarea "este procesul de tansmitere şi însuşire a unui set de modele culturale şi normative, de cunoştinţe şi atitudini prin care indivizii dobândesc cunoaşterea comportamentelor socialmente dezirabile, îşi formează deprinderi şi dispoziţii care îi fac apţi să acţioneze ca membrii ai societăţii şi grupului social". [1]

Prin intermediul procesului de socializare, societatea, transmite membrilor săi modelul său normativ şi cultural, format din totalitatea regulilor, valorilor sociale şi conduitelor acceptate.

Această transmitere, prin socializare, asigură o bună stabilitate şi funcţionalitate societăţii.

"Procesul de socializare începe de la o vârstă fragedă, tinerii însuşindu-şi normele, valorile şi conduitele compatibile cu modelul etico-normativ al societăţii şi constă în dobândirea unor capacităţi de exerciţiu prin:

abilitatea de a exercita în mod adecvat roluri sociale, orientându-şi conduitele după regulile existente;

participarea lor conştientă la realizarea scopurilor sociale şi individuale;

dobândirea unei capacităţi corecte de a face diferanţa între conduite permise şi prohibite, între mijloace legitime şi ilegitime, între scopuri dezirabile şi indezirabile din punct de vedere social" [2]

Prin procesul de socializare individul îşi însuşeşte ansamblului valorico-normativ al societăţii şi realizează transpunerea acestuia în conduite şi comportamente individuale.

Copilul / individul prin intermediul procesului de socializare, face cunoştinţă cu rolurile şi statusurile sociale noi cu care se va confrunt în viitor, astfel îşi va însuşi şi va reuşi să se integreze în grupurile sociale de care va aparţine. El va învăţa să se comporte, va dobândi cunoştinţe, deprinderi şi aptitudini care-l vor face să acţioneze ca membru activ al societăţi.

Pe parcursul procesului de socializare există un schimb reciproc între individ şi mediul căruia îi aparţine. Individul nu va sta pasiv în faţa "presiunilor" venite din partea cadrului sociocultural, ci la rândul său va acţiona asupra acestuia.

Relaţionarea dintre individ şi mediu, adică relaţionarea dintre cele două părţi ale procesului de socializare, are trei semnificaţii:

[1]Sorin M. Rădulescu, "Anomie, devianţă şi patologie socială", Editura Hiperion, Bucureşti, 1991, pag. 20
[2]Sorin M. Rădulescu şi Ban Banciu, "Introducere în sociologia delincvenţei juvenile", Editura Medicală, Bucureşti, 1990, pag. 1

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)

-psihologică care presupune maturizarea tânărului;
-sociologică care presupune racordarea şi adaptarea conduitei individuale la anumite contexte sociale;
- culturologică care presupune interiorizarea normelor şi valorilo sociale.

Tipuri de socializare

"Socializare se înfăptuieşte prin supunerea indivizilor unui proces de învăţare socială progresivă în cursul căruia sunt asimilate cunoştinţe, aptitudini şi deprinderi necesare exercitării rolurilor sociale şi implicit convieţuirii morale în societate. Acest proces se desfăşoară mai ales în familie în perioada primei copilării.

Procesul de socializare are loc de-a lungul a trei atape de viaţă implicând trei forme principale:

socializarea primară sau socializarea de bază;
socializarea secundară;
socializarea continuă."[3]

Socializarea primară este etapa fundamentală a procesului de socializare şi se realizează când copilul începe să îşi cristalizeze structurile de personalitate, să îşi însuşească un sistem de cunoştinţe, deprinderi, aptitudini, toate necesare integrării şi convieţuirii sociale.

Socializarea primară contribuie la formarea personalităţii de bază, fiind rezultatul influenţelor mediului sociocultural asupra individului.

Famila este principalul agent de socializare. Copilul este socializat într-un cadru în care predomină elementul afectiv familia, iar adultul într-un context social diferit caracterizat prin neutralitate afectivă, conţiile de socializare diferă în funcţie de stadiile de evoluţie, dar şi de obiectivele diferitelor instituţii sau grupuri formale şi informale socializatoare.

"Socializarea de bază are o influenţă cu caracter formativ-educativ asupa individului, este parţială spre deosebire de socializarea continuă care este globală şi presupune o permanentă activitate cu caracter dinamic determinată de schimbările de valori, atitudini, comportamente, roluri sociale ce intervin pe parcursul vieţii. Socializare de bază este definitorie în dobândirea unui comportament social pozitiv, în integrarea socială a individului. Individul se pregăteşte şi este pregătit pentru situaţii sociale noi iar această perioadă poartă denumirea de socializare anticipativă"[4]

Socializarea secundară apare cu diversificarea mediilor sociale şi presupune acumularea unor noi norme şi valori. Acest tip de socializare este mai greu de realizat deoarece există posibilitatea apariţiei unor situaţii noi, ptand devenii conflictuale. Spre deosebire de socializarea din familie care oferă copilului un climat profund afectiv, şcoala şi relaţiile implicate de aceasta, presupun un tip de socializare definit de instrumentalitate şi neutralitate afectivă.

Socializarea continuă a adultului intervine în tot cursul desfăşurării vieţii, pe măsură ce acesta asimilează noi valori dobâdeşte noi deprinderi, aptitudini şi experienţe de viaţă.

Comportamentul opozant / predelicvent, devianţă socială şi delincvenţă au la bază "eşecuri" ale socializării pozitive, ele constituind rezultatul acelor procese de socializare negativă cu menţiunea că există o interferenţă a acestor două aspecte.

În cazul unui comportament deviant, neacceptat de normele unei societăţi este necesară resocializarea care poate fi considerată a fi "un proces de reorientare şi remodelare a personalităţii individului deviant, de reeducare şi retransformare a acestuia în raport cu normele de conduită socialmente acceptabile."[5]

[3]Sorin M. Rădulescu, "Anomie, devianţă şi patologie socială", Editura Hiperion, Bucureşti, 1991, pag. 20
[4] Ibidem,pag. 22
[5]Ibidem, pag. 25

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)

Prin resocializare se corectează deficienţele sau neîmplinirile socializării primare deoarece, pe de o parte, societatea are un caracter dinamic, astfel că actorul social va fi pus în permanenţă în faţa unor situaţii sociale noi iar pe de altă parte, agenţii "primari" de socilalizare pot greşi în activitatea lor.

Resocializare are drept scop *readaptarea* şi *reintegrarea* persoanei deviante în cadrul social căruia aparţine. Reintegrarea presupune acceptarea şi preluarea comportamentelor de la nivelul grupului de apartenenţă sau al sociatăţii căruia îi aparţine.

Agenţii procesului de socializare

Procesul de socializare se realizează prin intermediul unor agenţi de bază a căror influenţă construieşte şi modifică personalitatea copilului.

Principalii agenţi ai procesului de socializare sunt:

-familie;
-şcoală ;
-grup de covârstnici;
-biserica / religia;
-mass-media etc.

Familia, şcoala, grupul de covârstnici, religia şi mass-media sunt consideraţi şi factori informali sau formali care stau la baza procesului de socializare. Agenţii procesului de socializăriea influenţează individul diferit, de la o societate la alta, de la o perioadă a vieţii la alta , de la un anumit timp istoric la altul. Aceşti agenţi ai socializării nu acţionează în mod izolat , ci acţiunea lor se prezintă ca un complex de influenţe.

Principalul agent al socializării este familia. Aceasta reprezintă cadru fundamental în care sunt satisfăcute nevoile de natură fiziologică, psihologică şi socială ale copilului. Familia este grupul primar al copilului care exercită influenţele cele mai persistente în viaţa şi transmite modelele de socializare, respectiv, modele de integrare socială.

Potrivit autoarei Ana Muntean "principalele functii ale familiei sunt:
asiugurarea confortului necesar prin satisfacerea nevoilor tuturor membrilor săi;
creşterea şi educarea noilor generaţii"6
Karl Killen identifică şapte abilităţi necesare fiecărui părinte:
„- abilitatea de a da prioritate satisfacerii nevoilor de bază ale copilului;
- abilitatea de a oferi copilului experienţe noi, de a-l stimula cognitiv şi afectiv;
- abilitatea de a avea o relaţie empatică cu copilul;
- abilitatea părinţilor de a-şi înfrana porniri, fără a le răsfrange asupra copilului;
- abilitatea de a formula aşteptări realiste faţă de copil;
- abilitatea de a pedepsi copilul în mod realist;
- abilitatea de a răsplăti şi valoriza adecvat copilul"[7]

Toate aceste abilităţi ale părinţilor asigură formarea copiilor, respectiv socializarea lor primară. "Aceasta înseamnă exercitarea de către copii a rolurilor sociale ce le-au fost încredinţate în cadrul culturii căreia îi aparţin, participarea în deplină cunoştinţă de cauză la scopurile şi activităţile grupului sau ale cominităţii în care trăiesc, dobândirea capacităţii de discernământ între acţiunile permise şi cele ilegitime."[8]

Părinţii nu asigură permanent un stil educativ adecvat. Astfel, un stil educativ deficitar, „familiile nu îsi îndeplinesc atribuţiile aferente , realizând o subsocializare morală, lipsind copilul de un model valoric şi comportamental adecvat. Contrar acestui fapt, există şi familii

[6] Muntean Ana, "Violenţa în familie şi maltratarea copilului", în "Tratat de asistenţă socială", coordonat de George Neamţu, Editura Polirom, Iaşi, 2003, pag. 667
[7] Ibidem, pag. 671;
[8] Valentin Cosmin Blândul, „Psihopedagogia comportamentului deviant", Editura Aramis, 2012, pag. 59;

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)

care pactică o suprasocializare copilului , ferindu-l de greutăţile vieţii crescându-l într-un climat protector. Un caz aparte este reprezentat de acele familii care îşi ignoră în mod conştient copiii, realizând în acest mod ceea ce se numeşte abandon educativ....Cazul limită îl constituie acele familii care practică un tip de socializare negativă inoculând copiilor valori, norme şi conduite indezirabile atât la nivel individual cât şi la nivel social."[9]

Print-o socializare negativă, familiile pregătesc în mod conştient copilul, adolescentul de mai târziu pentru comportamente deviante.

În acest sens se poate realiza o "tipologie a familiilor problemă**,** a căror funcţionalitate are repercursiuni asupra socializării copilului:

- familii ce imprimă copilului carenţe educative datorită relaţiilor intrafamiliale şI deteriorării principalelor sale funcţii . În acestă categorie sunt incluse atât familii organizate (sau "aparent" organizate) , cât şi dezorganizate , care practică un stil educativ deficitar, impun copilului o socializare pozitivă şi nu exercită un control asupra comportamentului cotidian al acestuia şi asupra preocupărilor extraşcolare sau nu îi cunosc grupul de prieteni;

- familii cu probleme deosebite în ceea ce priveşte realizarea funcţiilor datorită dezorganizării sau descompletării grupului familial (divorţ, deces, abandon);

- familii cu probleme grave referitor la realizarea funcţiilor, carecterizate de nefuncţionalitate şi disoluţie totală a grupului familial. Sunt incluse acele familii în care unul sau ambii părinţii sunt bolnavi cronici (fizic sau mental) ori sunt alcoolici, cu antecedente penale sau chiar recidivişti;

- familii cu probleme generate de lipsa unui loc de munca, a unuia dinte părinţi sau a ambilor părinţi , situaţia economică a acestora fiind precară, nereuşindu-se asigurarea unui trai de viaţă decent, problema şcolarizării copiilor în aceste situaţii având un rol secundar."[10]

Climatul psihosocial din cadrul familiei este foarte important în socializarea copilului. Elementul central al climatului psihosocial îl reprezintă existenţa manifestărilor de agresivitate sau de violenţă ce au loc în interiorul familiei, între părinţii copilului sau între părinţi şi copii. Manifestările agresive sau violente ale părinţilor asupra copiilor influenţează dezvoltarea personalităţii copilului. În acest sens, putem vorbi de a părinţi "agresori", existând două elemente de bază:

a) "pretenţia exagerată şi exigenţa foarte mare apărinţilor faţă de copil, începând chiar din prima perioadă a vieţii;

b) desconsiderarea de către părinţi a nevoilor specifice copilului, a capacităţii şi posibilităţilor sale limitate. " [11]

Comportamnetul agresiv manifestat în familie este model comportamental pentru copilul. Copilul preia modelele comportamentele parentale şi prin imitaţie are la rândul lui un comportament agresiv, delincvent.

Şcoala reprezintă al doilea agent socializator, care continuă acţiunea de socializare începută de familie. Şcoala are implicaţii asupra comportamentului copilului, atât pe termen scurt cât şi pe termen lung.

Şcoala, spre deosebire de familie utilizează un ansamblu de mijloace şi modalităţi specifice de socializare. Şcoala urmăreşte o fundamentare solidă în ceea ce priveşte cunoştinţele, deprinderile şi compotamentul copilului, fiind un element continuator al socializării primare. Activităţile şcolare şi extraşcolare pot implementa şi dezvolta copilului anumite comportamente ce pot stimula comunicarea, colaborarea, relaţionare, cooperare sau de competetiţia în anumite contexte sociale.

[9] Sorin M. Rădulescu, Dan Banciu, "Introducere în sociologia delincvenţei juvenile", Editura Medicală, Bucureşti, 1990, pag. 30
[10] Ibidem, pag. 31
[11] C. Păunescu, "Agresivitatea şi condiţia umană", Editura Tehnică, Bucureşti, 1994, pag. 95

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)

Unul dintre obiectivele şcolii este interiorizarea de către copii a unor norme şi valori, precum şi dezvoltarea capacităţii de discernământ a copilului; copilul trebuind să poată face distincţie între ceea ce este acceptat / tolerat şi ceea ce nu este acceptat în anumite conjuncturi.

Privind prin prisma integrării şcolare, putem spune că aceasta se prezintă "sub forma unui continuum , ce are la o extremitate nivelul maxim de integrare (randament şcolar crescut şi grad înalt de satisfacţie) şi, la cealaltă extremitate inadaptarea şcolară (randament şcolar foarte slab şi lipsa nivelului de satisfacţie) sau eşecul şcolar. Copiii inadaptaţi sau dezadaptaţi intră în categoria "copiilor problemă" care adoptă o conduită deviantă în raport cu cerinţele vieţii şI activităţii şcolare". [12]

În majoritatea cazurilor adolescenţilor / tinerii cu comportament predelicvent şi delincvenţi sunt persoane ce au grad de pregătire scăzut, fapt ce demonstrează existenţa unei neintegrări şcolare (neintegrare socială) în perioada aferentă şcolarizării, aceasta completând insuficienţele educative ale familiei de proveniență.

Al treilea factor cu influenţe deosebite asupra personalităţii copilului şi adolescentului de mai târziu îl constituie grupul de prieteni sau altfel denumit – grupul de covârstnici.

Spre deosebire de familie şi şcoală unde există o autoritate recunoscută (părinţi şi educatori), în grupul de prieteni, copilul / adolescentul are posibilitatea afirmării personalităţii sale ca individualitate de sine stătătoare. Când adolescentul începe să conştientizeze nevoia de independenţă, precum şi faptul că în majoritatea cazurilor împărtăşeşte alături de prietenii săi, idei, valori, se conformează aceloraşi norme, au trebuinţe sociale asemănătoare care nu pot fi satisfăcute în cadrul familiei sau în cadrul şcolii, ci numai în cadrul unui grup de referinţă, în care el tinde să se integreze.

"În funcţie de scopurile urmărite, de tipul de activitate exercitată şi de modul de constituire şi organizare a diferitelor grupuri de apartenenţă, J. Piel consideră că în perioada adolescenţei tinerii se orientează şi participă la următoarele tipuri de grupuri:

a) grupuri informale (grupuri de prieteni, grupuri de joacă);

b) grupuri semiformale (grupul de discuţii , grupul de la "colţul străzii");

c) grupuri formale, dintre care unele organizate fără intervenţia adulţilor (ex. clubul) şi altele organizate cu intervenţia adulţilor (organizaţii de tineret, clubul sportiv etc.)". [13]

În Romania, în ultimii ani s-au dezvoltat aşa numitele grupuri "stradale", care fie sunt constituite spontan, fie că sunt oganizate, exercită asupra tânărului o socializare negativă, predispunându-l spre comportamente deviante sau chiar delincvente.

Grupurile "stradale" reunesc, de obicei, persoane fără ocupaţie sau persoane predispuse spre infracţionalitate sau chiar cu antecedente penale, copii (adolescanţi) "scăpaţi din mâna părinţilor", reuşind să atragă de cele mai multe ori, şi alte persoane cu deficienţe de socializare familială sau şcolară.

Nu este gresită tendinţa de asociere a tinerilor la grupuri de prieteni de aceiaşi vârstă sau de vârste apropiate, dar trebuie trebuie orientată către grupuri informale care desfăşoară activităţi cu caracter pozitiv, dar în acelaşi timp trebuie realizată o orientere către grupuri formale şi asociaţii constituite la intervenţia unor persoane adulte. Integrarea în astfel de grupuri anulează sau reduce în mare măsură influienţa grupurilor ce realizează o socializare negativă.

Concluzii

În vederea prevenirii şi corectării comportamentului tinerilor pentru o mai buna functionalitate sociala,ar fi necesar*:*

[12] N. Mitrofan , Voicu Zdrenghea, Tudor Butoi , "Psihologie judiciară", Editura Şansa, Bucureşti , 1994, pag. 124

[13]Dan P. Banciu, Sorin M. Rădulescu, M. Voicu, "Introducere în sociologia devianţei", Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1985, pag. 56

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)

- menţinerea şi dezvoltarea serviciilor de consiliere pentru copii şi părinţi;
- organizarea de întâlniri publice şi în cadrul şcolilor cu tematică adecvată (prevenirea abandonului şcolar, prevenirea consumului de droguri etc.);
- dezvoltarea serviciilor sociale cat mai aproape de domiciliul copilului – servicii sociale comunitare; existenţa în fiecare comună/sat a asitentului social, a mediatrolui şcolar (consilier şcolar) şi a asistentului medical comunitar;
- mai multe servicii sociale (cu implicarea beneficiarilor) dacât prestaţii sociale (care dau dependenţă de acestea);
- acordarea "venitului minim garantat" numai dacă familia se preocupă de copii (copiii mearg la şcoală, sunt îngrijiţi, vizitaţi în centru) ;
- dezvoltarea de servicii educaţionale pentru persoanele aparţinând grupurilor vulnerabile (exemplu de teme: prevenirea sarcinii nedorite, îngrijirea şi educarea copilului etc);
- dezvoltarea de servicii ocupaţionale pentru persoanle aparţinând grupurilor vulnerabile (ateliere ocuapţionale, activităţi sportive etc.);
- dezvoltarea serviciilor sociale mobile, care să se deplaseze la domiciliul familiei etc;

BIBLIOGRAPHY

1.Dan P. Banciu, Sorin M. Rădulescu, M. Voicu, "Introducere în sociologia devianţei", Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1985;

2Valentin Cosmin Blândul, „Psihopedagogia comportamentului deviant", Editura Aramis, 2012;

3. N. Mitrofan , Voicu Zdrenghea, Tudor Butoi , "Psihologie judiciară", Editura Şansa, Bucureşti , 1994;

4. Muntean Ana, "Violenţa în familie şi maltratarea copilului", în "Tratat de asistenţă socială", coordonat de George Neamţu, Editura Polirom, Iaşi, 2003;

5. George Neamţu, "Tratat de asistenţă socială", Editura Polirom, Iaşi, 2003;

6.C. Păunescu, "Agresivitatea şi condiţia umană", Editura Tehnică, Bucureşti, 1994;

7. Sorin M. Rădulescu, "Anomie, devianţă şi patologie socială", Editura Hiperion, Bucureşti, 1991;

8. Sorin M. Rădulescu, Dan Banciu, "Introducere în sociologia delincvenţei juvenile", Editura Medicală, Bucureşti, 1990.

BDD-A27447 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:02 UTC)